

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika HSLŠ-a

Klub zastupnika HŠŠ-a

Zagreb, 10. rujna 2007.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske te članaka 128. i 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora podnosimo

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O OBVEZAMA I PRAVIMA
DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA, prvo čitanje**

Potrebna obrazloženja u vezi s podnesenim Prijedlogom zakona o izmjeni Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika na sjednicama saborskih radnih tijela i sjednici Hrvatskoga sabora dat će Đurđa Adlešić, članica Kluba zastupnika HŠŠ-a, i Božidar Pankrećić, član Kluba zastupnika HŠŠ-a.

Predsjednik Kluba zastupnika HŠŠ-a
Zlatko Kramarić

Predsjednik Kluba zastupnika HŠŠ-a
Željko Pecek

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O OBVEZAMA
I PRAVIMA DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA**

Zagreb, rujan 2007.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O OBVEZAMA I PRAVIMA DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za predlaganje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika («Narodne novine», br. 101/98., 135/98., 105/99., 25/00., 73/00., 30/01., 59/01., 114/01., 153/02., 163/03., 16/04., 30/04., 121/05., 151/05., 141/06. i 17/07.) definira većinu bitnih pitanja vezanih uz obnašanje određenih državnih dužnosti.

Uz definiranje kruga dužnosti koje se smatraju državnim dužnostima, Zakon propisuje obveze državnih dužnosnika te njihova prava.

U članku 4. stavku 4. ovog Zakona propisano je da državni dužnosnici mogu biti članovi upravnih ili nadzornih odbora trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova u pretežitom državnom vlasništvu ili onih u kojima država ima većinski udio, odnosno paket dionica.

Izmjenom Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika želi se postaviti zakonska osnova za povlačenje svih državnih dužnosnika iz upravnih ili nadzornih odbora, trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova u pretežitom državnom vlasništvu ili onih u kojima država ima većinski udio, odnosno paket dionica.

Time će se ukinuti praksa da državni dužnosnici, odnosno članovi Vlade Republike Hrvatske, sjede u upravnim ili nadzornim odborima trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova te poduzeća koja su u pretežitom državnom vlasništvu. Poznato je da su ti dužnosnici bili ili jesu u većem broju upravnih ili nadzornih odbora, a postoje podaci da su neki dužnosnici bili čak i u 9 nadzornih odbora.

Jedan od razloga za ovu izmjenu Zakona je i sprječavanje mogućeg sukoba nadležnosti.

Državni su dužnosnici u pravilu iznimno opterećeni redovnim obvezama i poslovima, pa stoga dužnosnik koji je uz svoje radno mjesto član u još nekoliko upravnih ili nadzornih odbora povremenom aktivnošću dolaska na sjednice ne može kvalitetno obavljati funkcije vezane uz rad odnosno poslovanje društva.

Povlačenjem državnih dužnosnika iz upravnih ili nadzornih odbora trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova te poduzeća koja su u pretežitom državnom vlasništvu depolitizirat će se rad upravnih i nadzornih odbora.

Dužnosti nadzora u trgovačkim društvima, ustanovama i izvanproračunskim fondovima trebaju obavljati stručnjaci, uključujući i stručne državne službenike. Preduvjeti za članstvo u upravnim ili nadzornim odborima trebaju biti stručnost, nezavisnost, uključenost i svijest o osobnoj odgovornosti.

Takav će stručnjak zadužen za određeno područje koji je član jednog nadzornog odbora ili upravnog vijeća kvalitetnije obavljati tu dužnost od državnog dužnosnika koji ne mora biti, a u znatnom broju slučajeva i nije, stručnjak u djelatnosti koju obavlja trgovačko društvo, ustanova ili izvanproračunski fond u kojemu je član nadzornog ili upravnog odbora.

Interesi Republike Hrvatske u trgovačkim društvima, ustanovama i izvanproračunskim fondovima u kojima postoji većinski državni udjel, udjel Republike Hrvatske, ovom izmjenom Zakona nisu ugroženi, jer državni dužnosnik i dalje može biti članom skupštine trgovačkog društva kao predstavnik većinskog dioničara, dok bi se posao nadzora prepustio stručnjacima, a to se želi postići ovom izmjenom postojećeg Zakona.

Iskustva europskih zemalja ukazuju na to da tendencija isključivanja državnih dužnosnika iz upravnih i nadzornih odbora trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države potiče uspješnost poslovanja tih poduzeća, a istovremeno i zaštitu državnih interesa u tim tvrtkama.

U Češkoj Republici posljednjih godina postoji praksa da se ministri ni u kojem slučaju ne predlažu niti imenuju za članove nadzornih odbora, Slovačka uopće ne poznaje primjere imenovanja ministara za članove nadzornih odbora, dok u Nizozemskoj imenovanje bilo kojeg člana postojeće vlade za člana nadzornih odbora u državnim tvrtkama nije uopće poznato.

U susjednoj je Sloveniji nedavno donesena odluka da svi političari odnosno dužnosnici trebaju napustiti nadzorne odbore.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provođenje ovog Zakona neće iziskivati osiguranje zasebnih financijskih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O OBVEZAMA I PRAVIMA DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA

Članak 1.

U Zakonu o obvezama i pravima državnih dužnosnika («Narodne novine», br. 101/98., 135/98., 105/99., 25/00., 73/00., 30/01., 59/01., 114/01., 153/02., 163/03., 16/04., 30/04., 121/05., 151/05., 141/06. i 17/07.), u članku 4. briše se stavak 4.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE ODREDBE KOJOM SE ZAKON MIJENJA

Uz članak 1.

U članku 4. briše se stavak 4. koji glasi:
«Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka dužnosnici mogu biti članovi upravnih ili nadzornih odbora trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova u pretežitom državnom vlasništvu ili u kojima država ima većinski udjel, odnosno paket dionica, ali bez prava na ikakvu materijalnu naknadu»

Brisanjem ovoga stavka ukida se iznimka koja omogućuje da državni dužnosnici u određenim slučajevima mogu biti članovi upravnih ili nadzornih odbora trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova u pretežitom državnom vlasništvu ili u kojima država ima većinski udjel, odnosno paket dionica.

Uz članak 2.

Ovom odredbom propisuje se dan stupanja Zakona na snagu.

TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJI SE MIJENJA

Članak 4.

Dužnosnici ne smiju biti članovi uprava, upravnih ili nadzornih odbora trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova.

Dužnosnici ne smiju biti savjetnici, niti u ugovornom odnosu sa pravnim osobama iz stavka 1. ovoga članka.

Dužnosnici smiju biti članovima upravnih ili nadzornih tijela neprofitnih pravnih osoba kao što su zaklade, udruge i druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu, humanitarnu, kulturnu, športsku i sličnu djelatnost, ali bez prava na naknadu.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka dužnosnici mogu biti članovi upravnih ili nadzornih odbora trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova u pretežitom državnom vlasništvu ili u kojima država ima većinski udjel, odnosno paket dionica, ali bez prava na ikakvu materijalnu naknadu.